

« Էկէրշի պուհա, սիւրէճէք օլուք

վէ պատէհու կիտիպ կէօրտիքէրի կիպի նազ իւլէմէլէրինի էմր իւլէմի տիր . վէ զարայիպի շուրատա տըր քի , էվէլա զաղթիւլէրին սիւս բարլաթմասընա պէքէյէճէք եերտէ , իւք տէֆա սիւսնա քէնտիթարաթընտան ճիւլաթ օլունմուշ իոէտէ , նէթիճէսի նէտէ գարար գըլուրը անաշըլամամըշ տըր :

Պապը ըէսմի զաթլարտան շու հաւա . տիտի թահգըզ իթմէք իսթէմիշ իսէքտէ , հիչ պիո մայիւմաթ ալամաուրդտան պաշ . գա . պիւթիւն պիւթիւն ճէրհ իտիւտի . կին տախի մաթէաճճիւպ կիօրմիւշիւզ տիր :

Լէֆթէր իսմիյէ պաշգա պիր վու . գուաթըն տտահ հիքեայէսինի իշիթմի . շիզ տիր . շէոյլէ քի , պիր կիճէ պիր գաշ նէֆէր քէսան , Սնուոն տղա նամ զաթըն շիֆթիլինէ կիտէրէք . վէ Լէֆթէր թա . գըմընտան օլուուգլարըն իֆատէ իտէ . ըէք , պիր մուայիէն վաղըթտա էլ ի իւ . բա հազըրլաքըպ քէնտիլէրէ վիթէլէրինի էմր ու թէնպիհ իւլէմիլէր տիր : Եու քէնպիհէթ հիւքիւմէթին մալիւմի օլ . տուգտա , չօրպաճըլարընտան բարա գօ . բարմագ նիլէթի ֆասիտէսիյէ , շիֆթ . լիքտէքի առամարըն պիր տիգմէ եալանը օլմասը սույի զանընա զահիպ օլունմուշ , վէ իչէրինտէն պազըսը , գանն իտէրիզ քի թէվգըթ տախի իտիլմիշ իսէտէ , պաշգալարը մէրգուլարըն պու հիքեայէ . տի տիգմէ օլմանըպ , ֆազաթ Լէֆթէ . ըին արգատաշարը իսմիյէ կիթմիշ օլան . լար իսէ , գըրսէրտարընտան օլմասը շիւքհէսինէ զահիպ օլմագտա տըրլար :

Լէֆթէր սահիհէն մէյտանէ շըգմըշ շըգմամըշ վազիլէ տէյի տիր . ֆազաթ շու սահիհ օլմալը տըր քի , տաղուրտա Լէֆթէր իսմիյէ ֆուգալուտէր վէ եօլնու . լարը ինճիթմէյէ շըգըշանլար էքսիք տէ . յիւ տիր , վէ պիր իսի թէտպիր իթթի . խազընա միւսարաւթ օլունմաուրդը թագ . տիրտէ , մէվգըլարըն իգթիգասընճա , հէր կիւն պիր Լէֆթէր մէյտանէ շըգապիլէ . ճէկինտէ շիւքհէ եօք տուր :

Կէրշի , կէչլն սէնէ կէօրիւլուկիւ միսիլու , Հասան թահսին բաշա հազ . ըթլէրի պու սէնէ տախի , հոյտուտու . զուէն տէֆի չարէսի նիլէթիյէ պազը թէ . տապիր իթթիլու իթմէքտէ , վէ հէր թարաֆա թէլէկրաֆլար շէքտիրէրէք , պիր մօհէլուէն պիր սէչիշ ալընտըր կի . պի բիշէրինտէ կէգիլմէ սինի էմր իթտիք . լէրի իշիտիլմէքտէ տիր , վէ ումարըք քի , պու զայրէթ ու իգտամարը օէմէրէսին . տէն օլարագ , ճիւզ ու քիւլլի ֆէնալը . զըն էօնիւ ալընաճալարը . լուքին , իթթի . խազ իթտիլէրի խուուուտտան ըէք շօգ ֆէ . նալըլար գու հուրա կէլուկիլնէ բանա իս . քէաթ օլմուշ օլուուգլուլուտան , աճի . զանէ վէ խալիտանէ նազարը տիգգաթլա . ըընը տալէթ իտէրիզ :

Պիր սէնէտէն պէրու , պիր թագըմ . ֆազըլար , զապթիյէլէր վէ գըրտէրտար . լարը մարիֆէթիյէ , տաղարտա եախօտ . քէօյլէրտէ հայտուտարա էթմէք . թիւ . թիւն վէ սայիրէ վէրմիլէր տիր պէհա . նէսիլէ մահպէսէ աթըլմըշար , իս . թիւնթագա շէքիլմիլէր , վէ քէմալի տիգգաթ իւզըն իօթիլնթագ օլունմա . տըգտան պաշգա , նիշէ գէվալըլարըն , եա գօրգուլարընտան նաշի , վէ եախօտ ճէհալէթլէրի իգթիգասընճա , պէլքի շէոյլէ եա պէօյլէ սէօյլէտէք գու ըթուլա . պիլիլիլէր իւմիտիլէ , սէօյլէտիքլէրի եա . լան վէ եանըշ լազըլուրարա սէմի իթթի . պար օլունտուղուտան , պիւա ճիւնհա . պարճա մահպէսլէրտէ պէքէմիլէր , վէ հաթթա պիր գաշ քիշի տախի օլ . սէ . պէպտէն միւթէտսիլէն էօլմիւշէր տիր :

Պու խուսուս պիեաուէսիյէ տիգգա . թա շաեան տըր . շէօյլէ քի , եալընըզ Հա . սան թահսին բաշա հազընթլէրի տէյիլ , իլա մէրքէգի առալէթ վէ հազգանիյ . եթ օլմագլըզ իֆթիլալարըյա միւթթէ . իլիւ պուլունան Պապը-ալի թարաֆը ա . իսինտէն տախի տիգգաթ պուլըլուսա սէգա . արը . զերա , թէհիեերտէ , վէ հէր նիգամ . ու գանուէն վէ շէրիաթըն մուղայիլինտէ , վէ ազլ ու ֆիքըրին խարիճինտէ օլուուգլու . հալտէ , հէմ էմրի գիւրաւթ ու թիճա . ըթթին կէրի գալմասընա , վէ հէմտէ նիշէ ֆազըլարըն իշ վէ կիւճիւնտէն մահ . ըուլ գալարագ մահպէսլէրտէ շիւքիւմէ . սինէ սէպէպիլէթ վէրիլմէքտէ տիր :

Տէվաթ .

— Երամեան էպրու հանըմըն , պաշ . գա սէնէլէր միսիլու , հէր նէ սէպէպէ մէպին իսէ , պու սէնէ Զաուիկ հաֆթա . տր Փրիլիշէ կիթմէտիլինի . վէ պիշարէ . կեանըն հիւմէթ ու թէսէլլիսինտէն մահ . ըուլ գալարընը պիլիլիլէրի տիր . տիր . քի կիւն մա թէշէք քիւր իշիթ տիկիմիգէ . նէվարէն , միւմայիլէյհա գաուրն պու բա . զար-իլթէսի կիւնիւ մէգքիւր խարաթ . իտանէյէ կիթմիշ , վէ պիշարէ կեանէ հէլ . վա վէ բօրթուգալ վէ խուուլթիլէր տախի պազիշ թէվիլ իթտիրէրէք , մէս . ըուրիլիլէթի աղիմէլէրինի մուճիպ օլ . մուշ տուր :

Տօղըուսու միւմայիլէյհա գաուրն , միւ . լէթիմիգ գաուրնլարըն իշիլտէ , քէնտի հա . միլէթ ու սախալէթիյէ մէտհ ու սէ . նաեա սէգալար պիր իպրէթնիւմա օլմագ . տա տըր . աճէպա սայիր գաուրնլար տախի . պիլի ֆազիլէթին իճրասընա պօրճու տէ . յիլ մի տիրլէր :

Մէգքիւր խարաթ խանէնին լալըզըյա . գալըլմասը , միւլէթ ճէ վէ ինսանիլէթ . ճէ պիլիլինճի տէրէճէտէ պօրճարըմըգտան . պիլիլիլ իքէն , հէր վազըթ պէօյլէ տէֆիլ . հալտէ պուլունմասը , տօղըուսու զիեա . տէսիլէ շաեանը թէեասիլէ տիր . վէ

ումարըք քի արթըգ պու տէֆա բաթ . ըիգխանէ իչին եէնի պիր հէյէթ թէշ . քիլ գըլընտըգտա , իւք իշի մէգքիւր խայ . լաթխանէնին ահվալը հազըրէսի իսլահը . չարէսի իսթիհսալինէ հիւմէթ վէ միւ . տարաւթ իւլէմէսի օլաճագ տըր :

— Միտիլ ճէգիլէսի հարէքթի . արզընտա էօլէն վէ եարալանանլարըն սա . երս :

	Էօլէն	Եարալանան
Միտիլ ինահիլէսի	148	525
Մօլիվա	88	132
Գօլօնի	228	138
Ճէման	464	795

Ի Ե Ա Ն Է

Իլէրու կիթմէքտէ օլան միլէթ վէ . մէմէքթլէրէ տիգգաթ օլունտուղու . հալտէ , իլէրու կիթմէլէրինէ պաշլըճա . սէպէպին , մէեւուֆ օլուուգլարը պիր . զայրէթի ումուլիլէն իլէ պիր պիլիլնէ . նիսպէթլէ միւրաւ իթտիլէրի խուսու . սու իճրա իթմէքլիլէ չալըմալարը օլ . տուղու ֆարգ սւ ֆէհմ օլունմագտա . տըր , նասը քի պիր ինկիլիզ տէմիլճի , իսթէր Հինտտէ , իսթէր Զինտէ , ճարօն . տա վէ եախաւ սայիր պիր մահէլուտէ տէ . միւր տէօյմէքտէ վէ եախօտ քէօրիւք շէք . մէքտէ օլուն , ինկիլթէրրա վէ եախօտ . ինկիլիզ տէվէթի եա միլէթի իւզէրինէ . պիր լազըրու աշուրըմը , ալէսսէվիլէ . թիւրքիսմըգտա կէօրիւլուկիւ կիպի . քէնտի շախարնապիտ պիր շէյ օլմաուրգ . ճա , ալա վազիլէ իտինմէվիլք իթ . մէյիպ , իլա հէր հալտէ տէվէթի եա . միլէթի զայրէթինի շէքէճէկինտէ շիւք . հէ եօգ տուր . էօյլէ տիր պիր ֆրանսըգ , պիր Ալմանեալը , պիր իթալեալը , պիր Ամէրիգալը , վէ հաթթա պիր Եուանը . գալարըլմագ պու զայրէթէշ լիկի , յնա . ըրն տախի թիւրքիա էհալիսի հալինէ կի . ըիֆթար օլաճագլարընտա գաթան իշ . թիպահ ճայիգ տէյի տիր :

Ալէլ խուսուս իւշ տէօրթ սէնէտէն . պէրու , պազը պէտխահլար միլէթիմիլգի . շու միւպարէք զայրէթէշլէք տուլը . սուտտան պիւթիւն պիւթիւն պի պէհրէ . գալմըշ տըր կիպի իլան վէ իֆթիլա իթ . մէքտէ , վէ հէր քէսին տէրքէար օլան իւ . միւր վէ զայրէթ աթէչինի տախի սէօն . տիր ըմէքտէ իտիլէր , հալ պու քի , էհա . լիմիլ , գանն իտէրսին քի կիլլի վէ ու . մուլի պիր նիլէթ ու իթթիֆագ իւզ . ըլ , հէր թարաֆտան մէտէնիլէթտէ . էն զիեաւտէ իլէրու կիթմիշ օլան միլէթ . լէր տէրէճէսինտէ , ֆազիլէթ զըմընտա . իպրազը զայրէթ իտէրէք , էօյլէ պէտ . խահլարը շէրմասը . գըլմագլըգա չալը . մագտա տըր . նասը քի պու սէօյլէտիլի . միլի , շիմտիլէ գաուր իլան իթտիլիլիլ

իեանէլէր էգհէր ճիհէթ թասսիգ իյլէ-
տիքտէն պաշգա, հալեա նիշէ մէմէ-
քէթլէրտէն, բէյտէրթէյ թարաֆըմըզա
կէլմէքտէ օլան էսէրի համիյեթ ու սա-
խալէթլէր տախի էգսէրինէվ թասսիգ
իթմէքտէ տիրլէր:

Պու սէյլէտիկիմիզ դայրէթի միլէյէ վէ
ինսանիյեթի, իշլէտ պու տէֆա Աֆիյոն-
Պարա-հիսարը համիյեթըքեարանը հաճի
Մկրտիչ աղա թօրալեան, վէ էտիրնէ
Ֆու գարաբէրվէրանը տախի Ստեփան աղա
Գ. Անտօնեան հիմմէթ վէ մարիֆէթլէ-
րիյլէ թարաֆըմըզա շու աթիտէքի ի-
եանէլէրի իրսալ իթմիշ օլտու գլարլնտան,
մա թէշէքքիւրի ազիմ պէեան իտէրիզ:

Չէնտ տէֆա սէյլէտիք, թէքրարէն
սէյլէրիզ քի, իւմիտ ալալմ, իֆթիլտար
իտէլմ, գերա միլէթիմիզ էօլմէմիշ օլ-
տուգտան պաշգա, Ֆազիլէթ գամբա-
նասը սէտասընը իշլէտիկի անտէ, աքս
իթմէքիկէ հազոր ու միւնթազոր պու-
լունտուլունու Ֆիլիլէն իշլէտ իսպաթ
իթմէքտէ տիր:

Աֆիյոն-գարա-հիսարլնտան

	Ղրշ.
Հաճի Եսայի օղլու Հաճի Սարգիս աղա	300
» Սարգիս օղլու » Մուրատ աղա	500
Քօթալ օղլու Հաճի Գէորգ աղա	400
Վարպետեան Հաճի Գրիգոր աղա	400
Հաճի Կարապետ աղա Հաճի Յակոբեան	400
» Յակոբ աղա Արապեան	80
» Գէորգ աղա Թիւթիւնեան	80
» Յովհաննէս աղա Այվանեան	80
» Գէորգ աղա Ճօշկունեան	80
Կարապետ աղա Պալեան	50
Հաճի վարդան աղա Պարոնեան	50
» Եսայի օղլու Ֆամիլեասը Հաճի Հորոպսիմա հանըմ	50
Հաճի Յակոբ աղա Սարաֆեան	50
Արթին աղա Բաբազեան	25
Գէորգ աղա Սերովբեան	25
Յակոբ աղա Ապրօեան	24
Հաճի Յովհաննէս աղա Թահտալըեան	20
» Գէորգ աղա Քիւրքեան	20
Արթին աղա Մեսրոպեան	20
Հաճի Յովսէփ աղա Կուտեան	20
» Գէորգ աղա Ալթինեան	20
Գաբրի աղա Յունանեան	20
Հաճի Աւետիս աղա Արեւեան	20
» Ստեփան աղա Մեսրոպեան	20
» Մարտիրոս աղա Սըրմաեան	20
» Արթին աղա Պալեան	20
» Յակոբ աղա Սիվրիհիտարլըեան	20
» Հայրապետ Հօպանեան	45
» Ասատուր աղա Աւագեան	40
» Մուրատ աղա Հօպանեան	40
» Յովհաննէս աղա Աւագեան	40
» Գէորգ աղա Ուղունեան	40
Աբրահամ աղա Քիւրքեան	40
Պաղտատար աղա Մօսգօֆեան	40
Հաճի Ստեփան աղա Բաբազեան	45
» Մարգար Պրօխօրօնեան	5
Ս. Աստուածածին եկեղեցիի թապա- ղընտան	455

Ս. Թօրոս եկեղեցիի թապաղընտան	70
Բարեպաշտ ոմն	4-10
Պիր Քրիստոնեայ	5
Հաճի Մարտիրոս աղա Քէլէշեան	40
	228 (-10)

Լիրա 420 ղուրուշտան հիսապ օ- լունմուշ օլտուգունտան ազճէ Փարգը Թէնզիլ	580
	1904-10

Էտիրնէտէն

	Ղրշ.
Մկրտիչ աղա Օրթագարուլունեան	40
Յարութիւն աղա Գազազեան	45
Ստեփան աղա Թաղէոսեան	20
Ռուբէն աղա Եազըճըեան	400
Յակոբ աղա Ասատուրեան	40
Մարգար աղա Պզտիկեան	5
Գրիգոր աղա Եաղուպեան	50
Կարապետ աղա Սարգիսեան	50
Ս. Վարդան աղա Ս. Նշանեան	40
Անանիա աղա Կարապետեան	20
Յովսէփ աղա Սանտալճեան	40
Սարգիս աղա Խանճըեան	20
Յովհաննէս աղա Բաբասեան	20
Պիր զաթ թարաֆընտան	40
» » »	45
» » »	40
Հաճի Գրիգոր աղա Շէյլաեան	20
Ասաքել աղա Յակոբեան	45
Գուրուշ. Գէորգ աղա Յարութիւնեան	40
Միքայէլ աղա Ստեփանեան	20
Մկրտիչ աղա Քէօքրիլիւեան	40
Ս. Եսայի աղա Սիմօնեան	45
Ս. Պետրոս աղա Բաբազեան	40
Ս. Խաչատուր աղա Սանտալճեան	40
Պիր զաթ թարաֆընտան	50
Կարապետ աղա Սարաֆեան	5
Ս. Յակոբ աղա Բաբասեան	20
Կարապետ աղա Ռուճուգլունեան	45
Գէորգ աղա Ծերունեան	25
Մկրտիչ աղա Քեաթիլպեան	25
Յակոբ աղա Յարութիւնեան	40
Սահակ աղա Յովհաննէսեան	40
Յարութիւն աղա Հօշունեան	40
Ստեփան աղա Անտօնեան	25
Պիր զաթ թարաֆընտան	404
	744

— Մանլու մէմիզին 334 հնճի նիւսիւ-
սինտէ սօն սահիֆէնին իքինճի սիւթու-
նունուն 42 հնճի սաթըրընտա «Թօգաթ»
լը Գրիգոր պատուելի Աւագեան «օլտադ
եւրտէ, սէհլէն «Թօգաթ» Սարգիս
պատուելի «օլմուշ տուր:

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Գուլէ-գարու ճիվարընտա Թէքէտ Եր-
րասընտա 506 նիւմէրօլու գանտիլճի տիւք-
քեանընտա կազ վէ կազ գանտիլճի սա-
թըմագտա տըր:

Ամա բէրվազը	48 ղուրուշ
Թապալը	50 վէ 55 ղուրուշ
Գօգուսուզ, բարլամազ Ամէրիգա կազը	

օգգասը 41-2 վէ 4 ղուրուշա, վէ Գօլցա ե-
ղը տախի սաթըմագտա տըր:

Է Լ Պ Ե Ս Ի Թ Ե Ս Ի Ն Ի Ն

ԹԱՐԻՖԻ ԻԼԷ ԳՈՒԼԼԱՆԸԼՄԱՍԸՆԱ ՏԱՅԻՐ
ԲԻՍԱԼԷ ՏԻՐ
ԷՐԲԵԱՆԸ ՀԱՐԱԳԻՅԷ ԳԱՅԻՄԱԳԱՄԸ ԱՀՄԷՏ
ՄՈՒԽԹԱՐ ՊԵՏԻՆ ԹԵԼԷԼԵՅԻ

Ուլունը ըրագիտէ մօհիր զաթըն պիրի,
(Էլ Պէսիթէսի) նամընտա պիր ալէթ ինտա
իթմիշտիր Պէսիթէ տիմէք կիւնէշ սաաթը տի-
մէք տիր, պու կիւնէշին եիւքսէքիկինէ պու-
գըլարագ, հէր վագթըն ալաթուրգա վէ ա-
լաֆրանկա սահաթլարը պիրինիր, վէ ճէպտէ
թաշընան սաաթ եանլը իսէ, տիւգէթիլիր,
վէ պունտան պաշգա հէր կիւն վէ կիւնէշին ու-
գունլուղու վէ գըսսալըղը, վէ կիւնէշին քաշ-
տա տօղուպ պաթմադը, վէ գէվալտէ իքէն
սաաթըն գաշ օլաճաղը գօլալըզլա պիրինիր.
վէ պունլարը թարիֆ իտէն Էրմէնիճէ քի-
ալէ իլէ պիրլիքտէ սաթըլըր, վէ քիւ-
շիւք օլտուղունտան ճէպտէ տախի կէզմի-
րիլիր, հասըր կիւղէլ պիր ինտա տըր. Տի-
վան-Եօլունտա Բէշիտ քաշա մէրհումաճ
թիւրպէսի գարշընտա վագը գըրաաթիւ-
նէ միւտիրի Սէրաֆիմ էֆէնտիտէ ինտա-
լէսի իլէ պէրապէր, օն եէտի ղուրուշ Գի-
եաթլէ սաթըմագտա տըր:

1867 ապրիլ 25 ինտէն իթիպարէն Չու-
հաճը հանընտա Եօգալքի գաթտանիւմէրօ
18 միւլէվէֆա Չօպան օղլու Մարտիրոս
աղա օտաթընտան ըլան օլունուր, թարիս-
տէն 21 կիւնէ վատար հաֆթատա իքի
կիւն սալը վէ Ճիւմա օտաթը աշըգ տըր,
քիմին ալաճաղը վար իսէ պուլուրուշ.
21 կիւնտէն սօնրա թանըլմագ:

Սարընար Եէնի մահէլէսինտէ Չիֆթ
սուեուն իւսթիւնտէ, Չօպան օղլունուն
45 տէօնիւմ մըգտարը պիր պաղը, վէ
տէրունինտէ 400 արշըն մըգտարը պիր
քէօշք, 6 օտաթը, 1 սուֆաթը, մէրմէր
ալլու, մոդազաթը վէ քիլէրլէրի տէֆա
այրըճա պիր մուլ վագ տայրէսի, ա-
լըրըրըր, 45 պիր պօսթան գուեուսու
սաթլըգ տըր. հէր քիմ թալէպ օլուր ի-
սէ, Չուհաճը խանընտա 18 նիւմէրօ օ-
տաեա պու եուրօն:

Տօգթօր Գարուստեան, բէնճէմպիհ
կիւնլէրի, սաաթ 7 եէ գատար, Գալեօն-
ճու-գուլուղունտա, Գուլուղուն եա-
նընտաքի թարա-պաշը ճատտէսինտէ վա-
զը 195 նիւմէրօլու խանէսինտէ, խալ-
լաթ պագմագտա տըր:

Պօլսոյ եւ Գաւառներու Գայրօգաց
մէջ եկեղեցական երաժշտութիւն գաս-
տալու յարմար անձ մը կայ, ուզողը կըր-
նայ անոր վրայ տեղեկութիւն առնել
Չուխաճի խանին դէմ թիւ 9 Սաաթճի
Միլըն աղա Պէշիւրեանին խանութէն:

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԼԷՎԱՆՔ ԷՐԵՎԱՆԸ ԹԱՊԱՆԵՍԻՍԻՅԵ
ԳԵՌԱՆԵՐԱՅ ԵՐԱՆԻ ԵՈՒՆԱ, ԵՐԵՎԱՆԻ ԱԳՈՐԱՆ
ՊԵՏԵՐԻՆԷ ԳԱՐԵՆԸՆԱ ՆՈՒԲԵՐՈ 467: